

Arbeidsmarkedet nå – august 2023

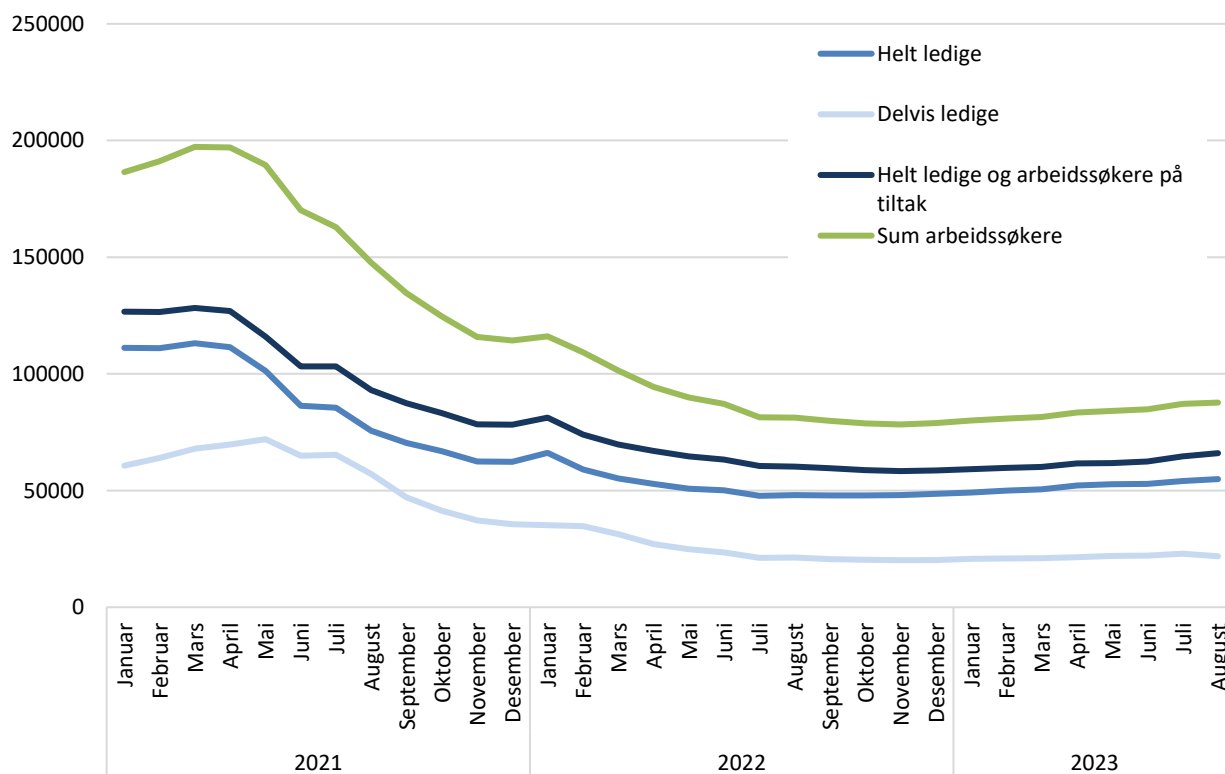
«Arbeidsmarkedet nå» er et månedlig notat fra Analyseeksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Notatet er skrevet av Johannes Sørbø, Johannes.Sorbo@nav.no, 1. september 2023.

Arbeidsledigheten fortsetter å øke

Antallet helt ledige økte med 800 personer fra juli til august, mens summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak økte med 1 400, ifølge sesongjusterte tall (figur 1). Samtidig falt antallet delvis ledige med 1 000 personer. Samlet gikk antallet arbeidssøkere registrert hos NAV (helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak) opp med 600 i løpet av august.¹

Figur 1. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige, bruttoledighet og summen av arbeidssøkere. Sesongjusterte tall. Januar 2021 – august 2023

Kilde: NAV

Arbeidsledigheten har økt gradvis gjennom 2023, men er fortsatt på et lavt nivå i et historisk perspektiv. Sammenlignet med utgangen av 2022, er det nå 6 400 flere helt ledige (sesongjustert). Inkluderer vi arbeidssøkere på tiltak og delvis ledige er økningen på 8 800 personer siden årsskiftet.

¹ Antallet arbeidssøkere totalt og de ulike undergruppene blir sesongjustert hver for seg. Hver enkelt undergruppe kan ha ulike sesongmønstre, og det kan være perioder der mange går fra helt arbeidsledig til delvis arbeidsledig eller motsatt. Dette fører til at en addering av de ulike sesongjusterte komponentene ikke nødvendigvis gir samme resultat som når en sesongjusterer totalen.

NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet // Kunnskapsavdelingen //

Postadresse: Postboks 354 // 8601 Mo i Rana

Besøksadresse: Fyrstikkalléen 1 // 0661 OSLO

Tel: 21 07 00 00 // Fax: 21 07 00 01

www.nav.no // nav.statistikk@nav.no

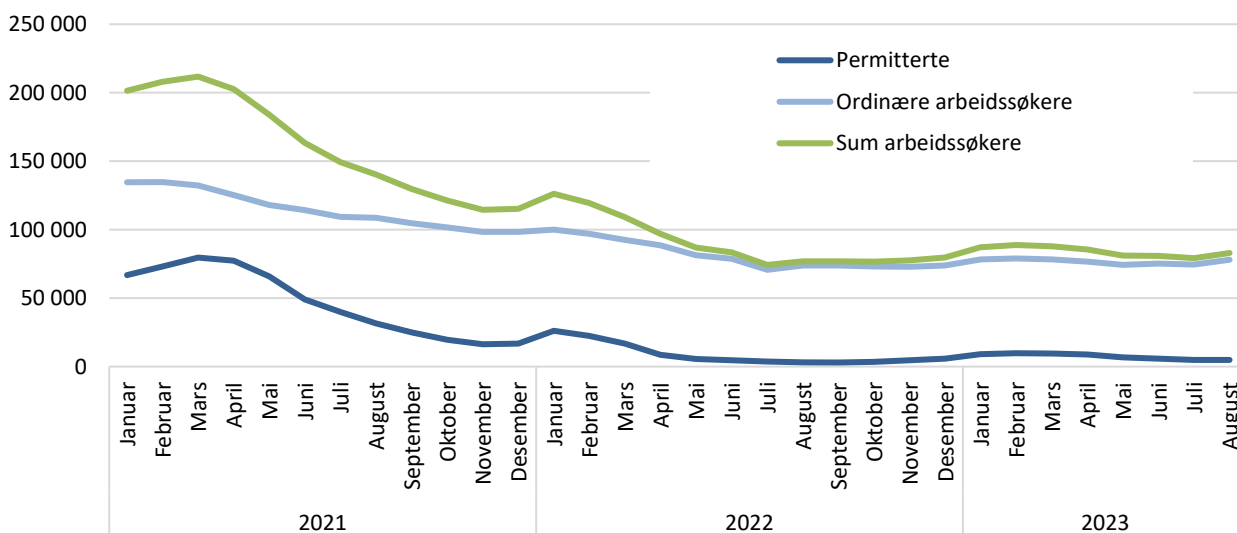
Økningen har vært størst innen bygge- og anleggsarbeid og for personer uten registrert yrkesbakgrunn.

Ved utgangen av august var 54 600 personer registrert som helt arbeidsledige hos NAV (ikke sesongjustert). Det tilsvarer 1,9 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoarbeidsledigheten, som er summen av helt arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak, var på 63 900 personer, eller 2,2 prosent av arbeidsstyrken. I tillegg var 19 000 personer registrert som delvis arbeidsledige, noe som utgjør 0,6 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 82 900 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV, noe som tilsvarer 2,8 prosent av arbeidsstyrken.

Antallet permitterte holder seg stabilt

Ved utgangen av august var det registrert 4 800 permitterte arbeidssøkere hos NAV, noe som utgjør 0,2 prosent av arbeidsstyrken (figur 2). Dette er like mange som i juli (ikke sesongjustert), men 1 700 flere enn på samme tid i fjor. 900 av de permitterte har yrkesbakgrunn fra industriarbeid, mens 800 har bakgrunn fra bygge- og anleggsarbeid.

Figur 2. Antallet arbeidssøkere fordelt på permitterte og ordinære (ikke-permitterte) arbeidssøkere. Januar 2021 – august 2023. Ikke justert for sesongvariasjoner

Kilde: NAV

Stabilt antall nye arbeidssøkere

I løpet av august registrerte 17 400 nye arbeidssøkere seg hos NAV. Justert for normale sesongvariasjoner tilsvarer det om lag 700 per virkedag. Antallet nye arbeidssøkere har dermed holdt seg relativt stabilt på et noe høyere nivå enn i fjor så langt i år. 30 prosent av de nye arbeidssøkerne i august oppgir at de har mistet eller kommer til å miste jobben som grunn til at de registrerer seg som arbeidssøkere. 12 prosent svarer at de har sagt opp eller kommer til å si opp, mens ytterligere 12 prosent svarer at de er usikre på jobbsituasjonen sin og 11 prosent at de er eller kommer til å bli permittert.

Utviklingen i norsk økonomi

Veksten i norsk økonomi ser nå ut til å ha stoppet opp. BNP Fastlands-Norge holdt seg uendret fra første til andre kvartal i år, og det var en svak utvikling i flere næringer. Bygg og anlegg var næringen som i størst grad bidro negativt, noe som må sees i sammenheng med at boliginvesteringene har falt så langt i år. Sett bort fra bilkjøp falt også husholdningenes konsum i andre kvartal. Det ser dermed ut som den høye inflasjonen og økte renten nå begynner å kjøle ned økonomien.

Norges Bank hevet renten videre til 4,0 prosent på sitt rentemøte 16. august, og varsler at det sannsynligvis kommer en heving til i september. Prisveksten er fortsatt klart høyere enn Norges Banks mål, men samtidig er det usikkerhet til hvordan både kronkurs og aktiviteten i økonomien vil utvikle seg framover.

Konsumprisindeksen (KPI) steg 0,4 prosent fra juni til juli 2023, og tolv måneders veksten gikk tilbake et prosentpoeng, til 5,4 prosent. Matvareprisene er 9,2 prosent høyere i juli i år enn de var i samme måned i fjor. Strøm- og drivstoffprisene er derimot lavere enn for ett år siden. Prisveksten utenom avgiftsendringer og energi (KPI-JAE) var på 6,4 prosent fra juli i fjor til juli i år, ned fra 7,0 prosent i juni.

Til tross for økte renter og høy prisvekst ligger det an til svært høye investeringer i år. Virksomhetene anslår investeringer på 291 milliarder kroner innen olje og gass, industri, kraftforsyning og bergverk. Det er 22 prosent høyere enn tilsvarende anslag i fjor. Økningen drives særlig av økte investeringer innen olje og gass, men også industriinvesteringene ligger an til å bli klart høyere enn i fjor.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Også internasjonalt har inflasjonen holdt seg høy, selv om prisveksten har avtatt betydelig de siste månedene. Det er særlig fall i gass- og kraftpriser som har bidratt til å dempe konsumprisveksten. I eurosonen var inflasjonen på 5,3 prosent i juli, ned fra 6,1 prosent i mai. USA hadde en årsvekst i KPI på 3,2 prosent i juli, som er litt høyere enn i juni, men klart lavere enn det har vært den siste tiden. Også i Storbritannia har inflasjonen falt siden toppen i fjor høst, og tolv måneders veksten i juli var på 6,8 prosent.

Den høye inflasjonen har gjort at sentralbankene har satt opp renten raskt det siste året. Høy prisvekst og høy inflasjon bidrar begge til å dempe den økonomiske veksten. I USA økte BNP med 2,1 prosent i andre kvartal (i årlig rate), som var lavere enn markedet ventet. Antallet ledige jobber har også falt, og var i juli på sitt laveste nivå på to år. I eurosonen økte BNP med 0,3 prosent i andre kvartal, etter nullvekst i første kvartal.

Verdensbanken kom med nye anslag for den økonomiske utviklingen i verden i juni. De anslår svak vekst i vår del av verden i både 2023 og 2024, før veksttakten tar seg noe opp igjen i 2025. De grunngir den svake veksten med den globale innstramningen av pengepolitikken, høy inflasjon, senvirkninger av pandemien og invasjonen av Ukraina. De peker også på flere usikkerhetsmoment som kan gi enda svakere vekst enn de legger til grunn - at vårens usikkerhet om soliditeten til flere banker blusser opp igjen, og at inflasjonen viser seg vanskeligere enn antatt å få ned igjen, noe som vil føre til enda høyere styringsrenter enn det man antar i dag.

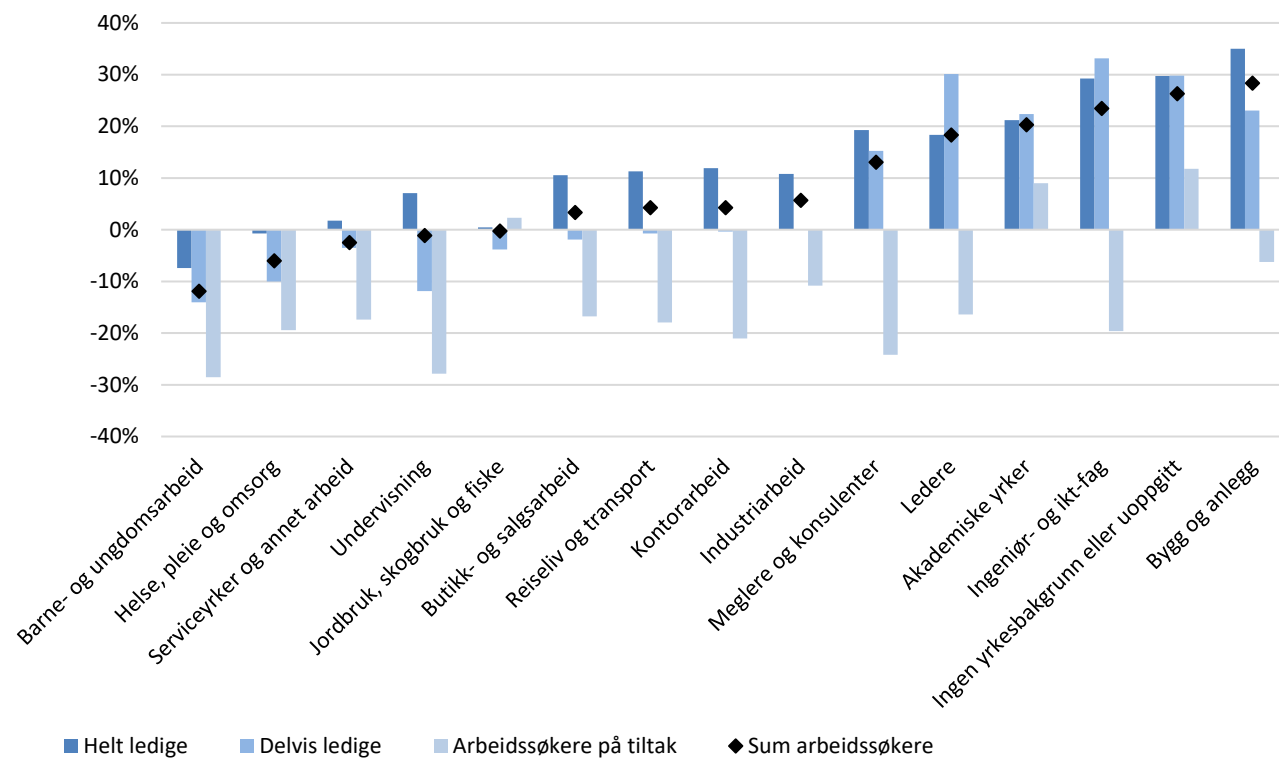
Flere arbeidssøkere uten registrert yrkesbakgrunn

Den siste måneden har antallet arbeidssøkere økt mest for personer som ikke har registrert noen yrkesbakgrunn, fulgt av personer fra butikk- og salgsarbeid. I disse gruppene har det blitt henholdsvis 400 og 100 flere ledige den siste måneden, justert for normale sesongvariasjoner.

Sammenlignet med august i fjor har antallet arbeidssøkere økt mest innen bygg- og anlegg (28 %) og for personer uten registrert yrkesbakgrunn (26 %) (figur 3). Fire yrkesgrupper har færre arbeidssøkere enn for ett år siden, og den prosentvise nedgangen er størst innen barne- og ungdomsarbeid (-12 %).

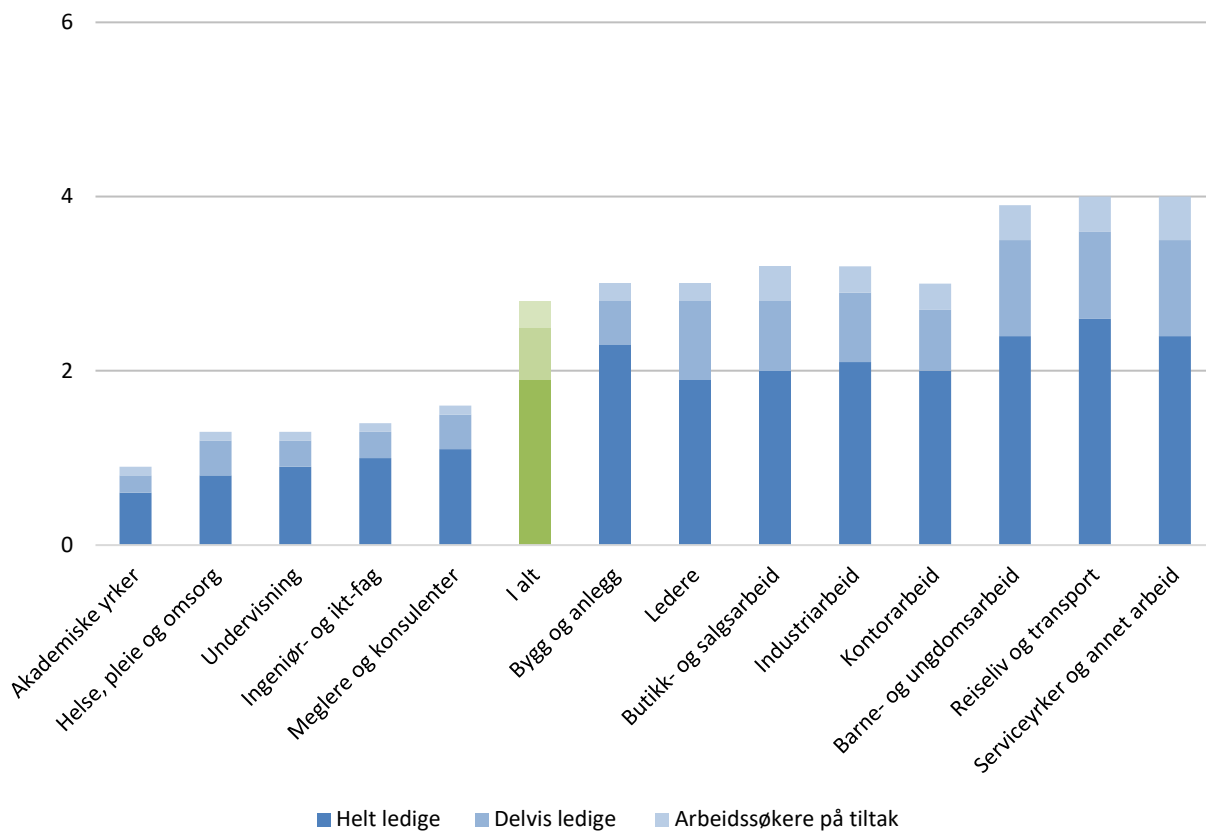
Ved utgangen av august var andelen arbeidssøkere høyest innen reiseliv og transport og serviceyrker og annet arbeid, med 4,0 prosent av arbeidsstyrken i begge gruppene (figur 4). Andelen arbeidssøkere var lavest innen akademiske yrker, med 1,0 prosent.

Figur 3. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. August 2022 – august 2023

Kilde: NAV

Figur 4. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter yrkesbakgrunn.² August 2023.

Kilde: NAV

Serviceyrker og annet arbeid

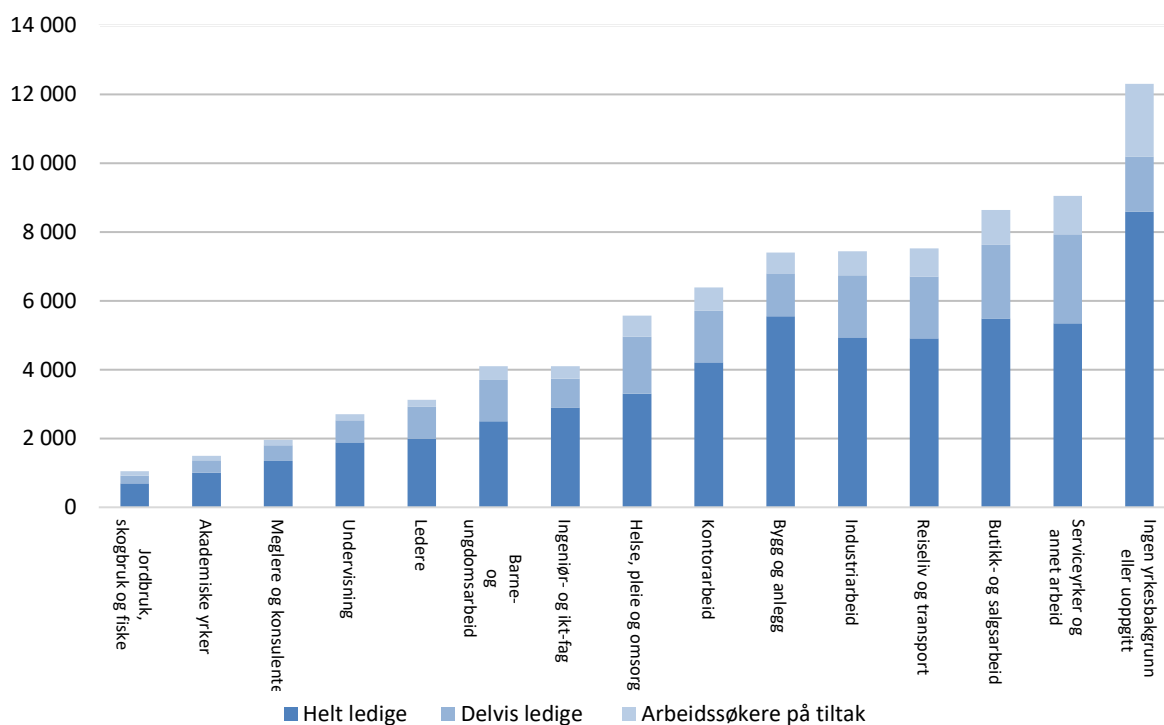
Serviceyrker og annet arbeid er den vanligste yrkesbakgrunnen blant arbeidssøkere med registrert yrkesbakgrunn (figur 5). Ved utgangen av august hadde 9 100 arbeidssøkere bakgrunn fra et yrke i denne gruppen, hvorav 4 000 hadde bakgrunn innen rengjøringsyrker. Sammenlignet med august i fjor har antallet arbeidssøkere gått ned med 200 personer (-3 %). Nedgangen var størst innen samlegruppen annet arbeid (-400) og rengjøring (-100).

Butikk- og salgsarbeid

Personer med bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid utgjør den nest største yrkesgruppen blant arbeidssøkerne som har registrert en yrkesbakgrunn. 8 600 personer med denne yrkesbakgrunnen var registrert som arbeidssøkere ved utgangen av august. Av disse har 5 000 personer bakgrunn fra butikkarbeid, mens 3 600 har bakgrunn fra annet salgsarbeid. Dette er en yrkesgruppe hvor det kan være grunn til å vente økt ledighet på grunn av at økt rente og høy inflasjon demper husholdningenes kjøpekraft. Så langt i år har det blitt 800 (9 %) flere arbeidssøkere med bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid, justert for normale sesongvariasjoner.

² På grunn av overgang til nye tall for arbeidsstyrke er ikke yrkesgruppen jordbruk, skogbruk og fiske inkludert i denne figuren. Se «spesielle forhold» for nærmere informasjon.

Figur 5. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. August 2023

Kilde: NAV

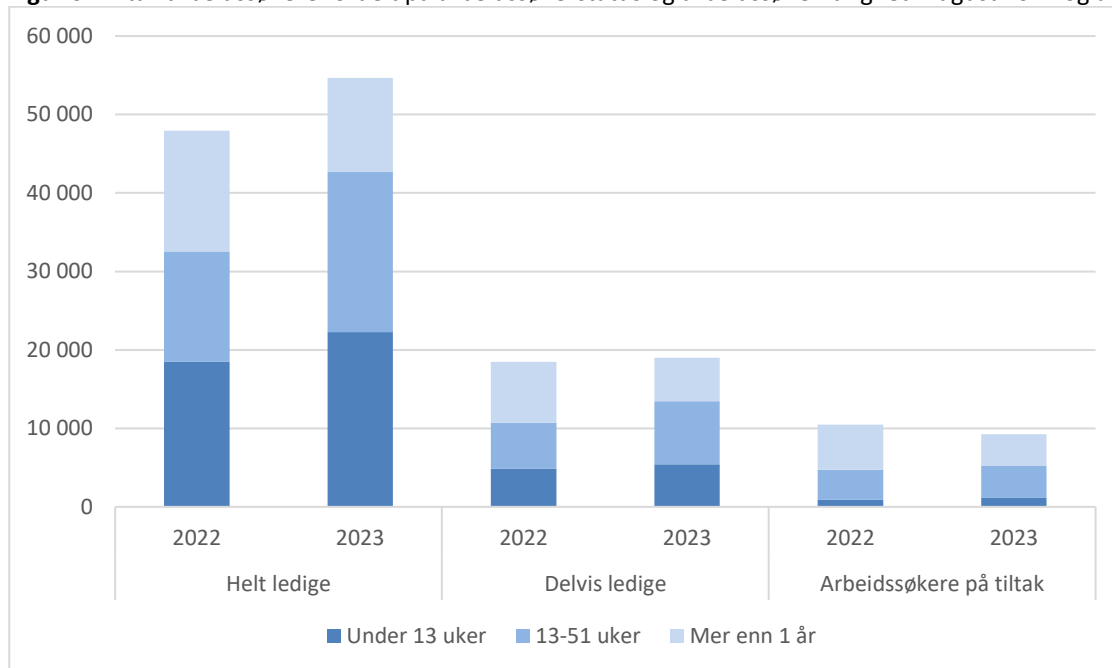
Bygg og anlegg

Ved utgangen av august var 7 400 personer med denne yrkesbakgrunnen registrert som helt arbeidsledig, delvis arbeidsledig eller arbeidssøker på tiltak. Antallet arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen har økt med 1 600 personer (28 %) siden august i fjor. Økningen er størst for snekkere og tømrere (900), fulgt av hjelpearbeidere innen bygg og anlegg og andre bygningsarbeidere (300 hver).

Tre av fire har vært arbeidssøkere under ett år

61 400 personer har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV i under ett år, noe som utgjør 74 prosent av arbeidssøkerne. Halvparten av arbeidssøkerne har vært registrert i mindre enn seks måneder. Sammenlignet med august i fjor er det nå 13 400 flere som har vært arbeidssøkere i under ett år. Samtidig er det 7 400 færre som har vært arbeidssøkere i over ett år. Eldre arbeidssøkere, særlig de over 60 år, er overrepresentert blant de som har gått ledig i mer enn ett år.

Figur 6. Antall arbeidssøkere fordelt på arbeidssøkerstatus og arbeidssøkervarighet. August 2022 og august 2023

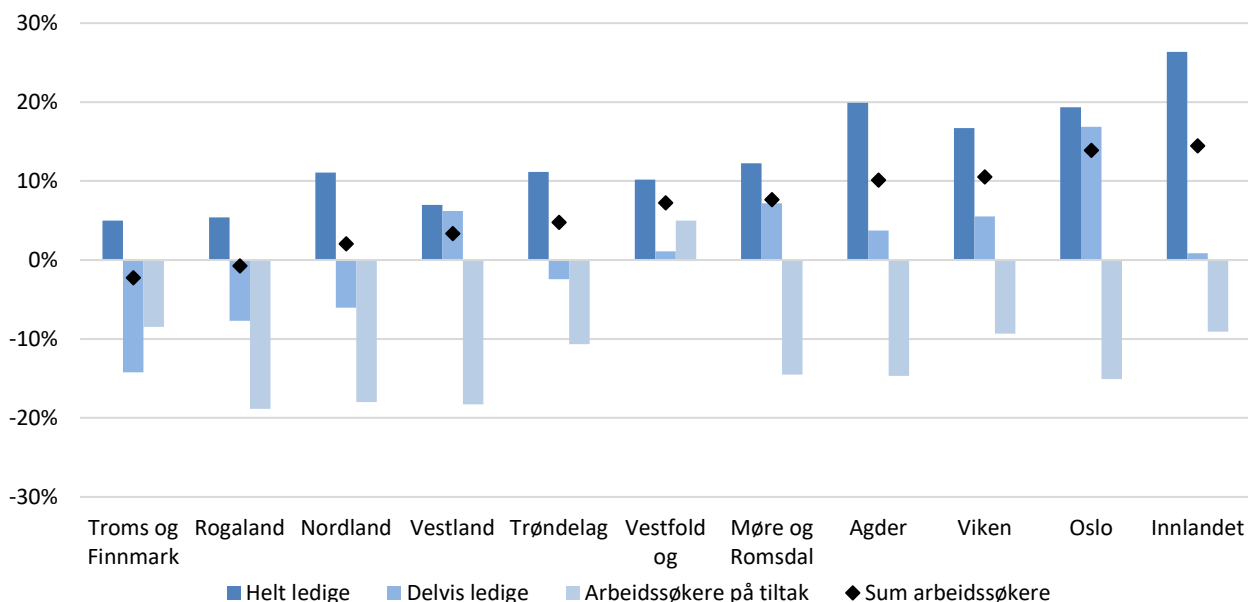

Kilde: NAV

Størst økning i Innlandet

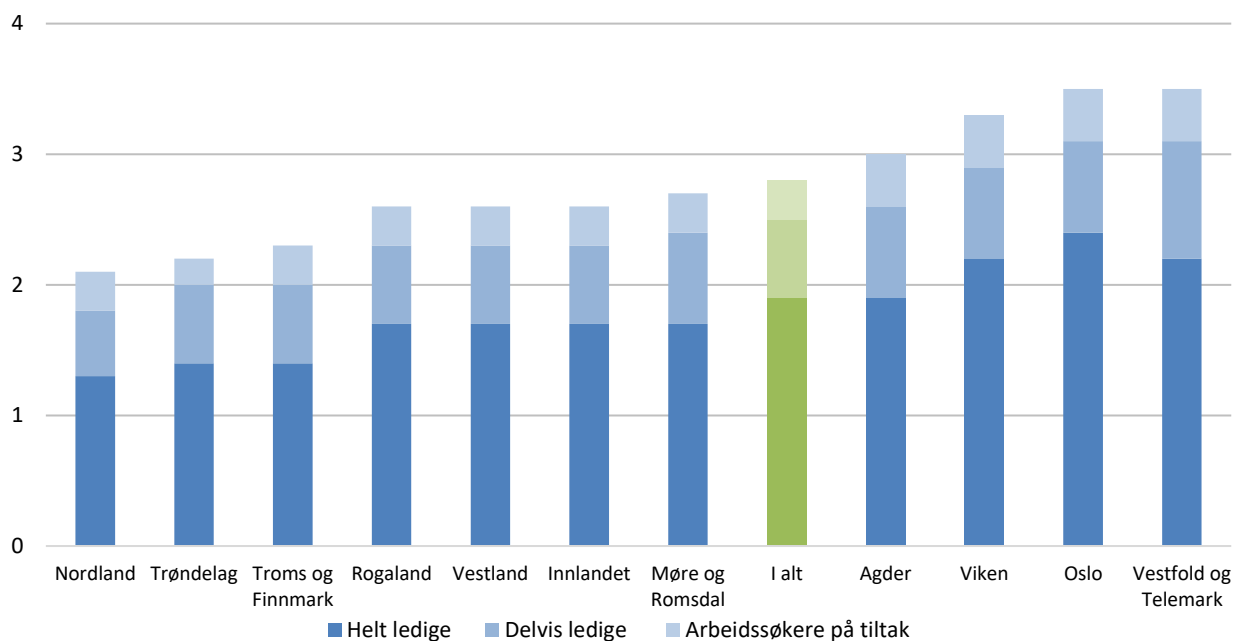
Justert for normale sesongvariasjoner økte antallet arbeidssøkere i seks fylker fra juli til august. Den relative økningen var størst i Innlandet, med tre prosent. I de resterende fem fylkene var antallet arbeidssøkere stabilt.

Figur 7. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter fylke. August 2022 – august 2023

Kilde: NAV

Figur 8. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter fylke. August 2023

Kilde: NAV

Sammenlignet med august i fjor har antallet arbeidssøkere økt i de fleste fylker (figur 7). Økningen er størst i Innlandet og Oslo (14 % i begge). Troms og Finnmark (-2 %) og Rogaland (-1 %) er de eneste fylkene med færre arbeidssøkere enn samme måned i fjor. Som prosent av arbeidsstyrken er andelen arbeidssøkere høyest i Oslo samt Vestfold og Telemark, hvor 3,5 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV (figur 8). Nordland har lavest andel, med 2,1 prosent.

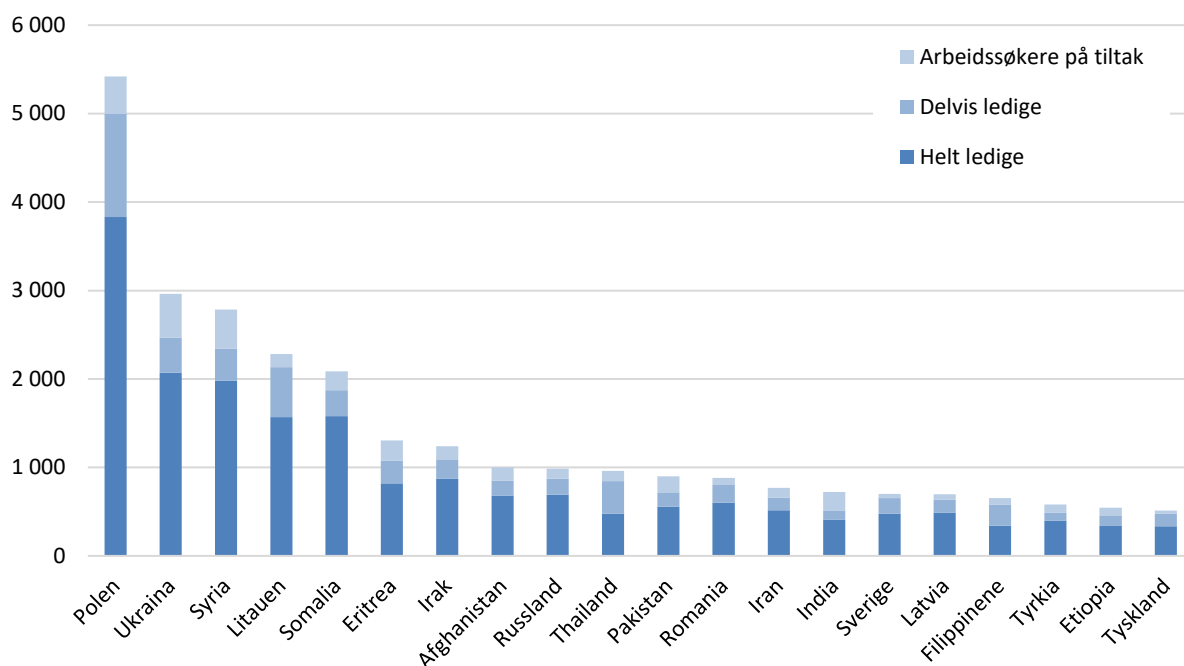
Nesten halvparten av arbeidssøkerne har innvandrerbakgrunn

47 prosent av de som var registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av august var innvandrere³, noe som utgjorde 38 600 personer. Sammenlignet med august i fjor har antallet arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn økt med 4 400 personer (13 %), mens antallet arbeidssøkere uten innvandrerbakgrunn har økt med 1 600 personer (4 %).

Figur 9 viser de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkende innvandrere. Personer fra disse 20 landene utgjorde 73 prosent av arbeidssøkerne med innvandrerbakgrunn. Ved utgangen av august var Polen (5 400), Ukraina (3 000) og Syria (2 800) de tre største gruppene. Antallet arbeidssøkere fra Ukraina har økt betydelig det siste året, og det er ikke lenger siden enn i september i fjor at Ukraina ikke var blant de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn. Økningen henger naturlig nok sammen med økningen i antall asylsøkere fra Ukraina etter at krigen startet i fjor.

³ Fra 2022 bruker NAV opplysninger mottatt fra SSB til å definere *innvandrere* i arbeidsmarkedsstatistikken. Dermed følges [definisjonen SSB bruker for innvandrere](#). Se punkt 4.2.9 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for nærmere informasjon.

Figur 9. Antall innvandrere registrert som helt ledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis ledig hos NAV, etter fødeland. De 20 vanligste fødelandene er vist. August 2023

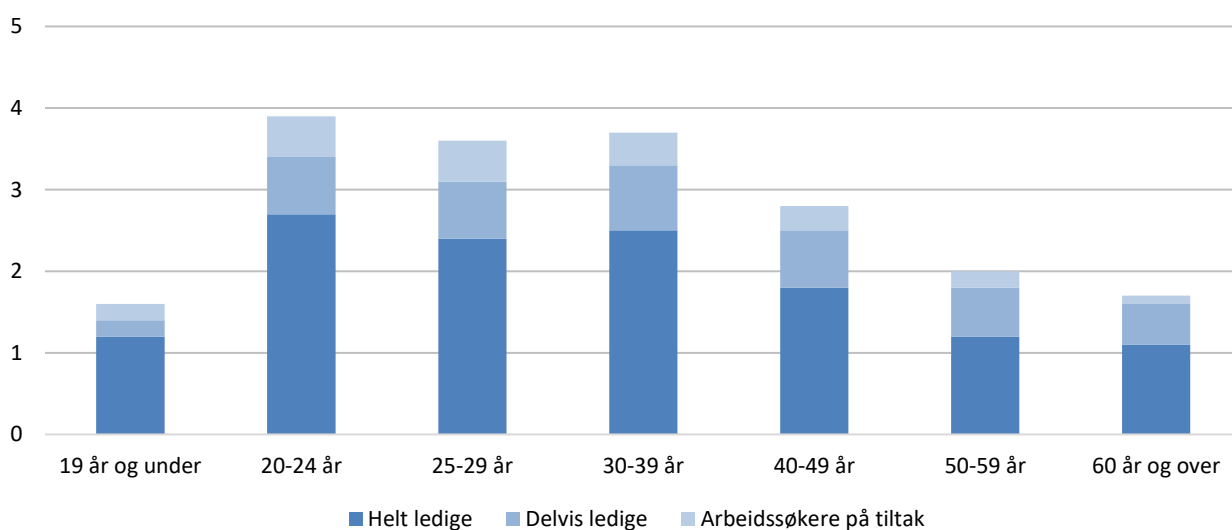
Kilde: NAV

Flere arbeidssøkere i de fleste aldersgrupper

Fra juli til august økte antallet arbeidssøkere i de fleste aldersgrupper, justert for normale sesongvariasjoner. Den relative økningen var størst for de i alderen 20-24 år (2 %) og 25-29 år (1 %), mens det var en liten nedgang for de yngste og de eldste.

Andelen arbeidssøkere er høyest blant personer i alderen 20-24 år, hvor 3,9 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere. Andelen arbeidssøkere er lavest for de under 20 år og de som er 60 år eller eldre, med 1,6 prosent (figur 10).

Figur 10. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter alder. August 2023

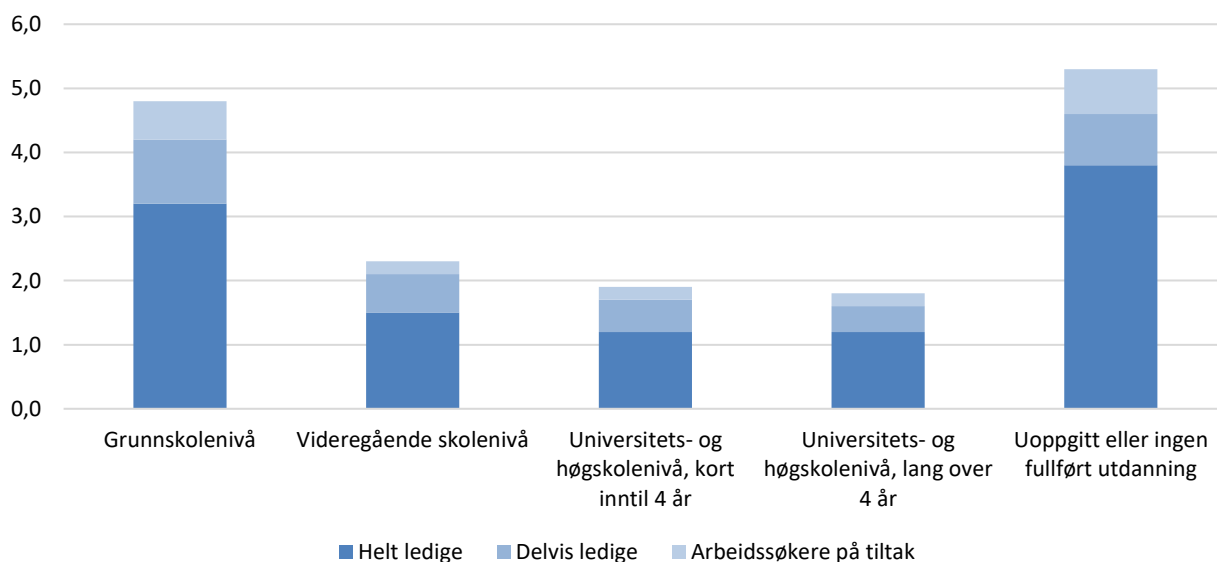
Kilde: NAV

En av tre arbeidssøkere har ikke fullført videregående opplæring

Arbeidsledigheten er høyest for personer med kun grunnskole eller uten registrert utdanning (figur 11). For disse gruppene var henholdsvis 4,8 og 5,3 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere hos NAV ved utgangen av august.⁴ Det er mer enn dobbelt så høy andel som for de med fullført videregående eller høyere utdanning. Andelen er lavest for de som har fullført mer enn fire års høyere utdanning, hvor 1,8 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV.

De med grunnskole eller videregående som høyeste utdanning utgjør de største gruppene av arbeidssøkerne i antall personer. En av tre arbeidssøkere i august stod med grunnskole som høyeste fullførte utdanning (25 200 personer). Inkluderer vi de med ukjent eller ingen fullført utdanning utgjør de to gruppene 44 prosent av arbeidssøkerne. 24 600 personer hadde videregående som høyeste fullførte utdanning.

Figur 11. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter fullført utdanningsnivå. August 2023

Kilde: NAV

Fortsatt høy etterspørsel etter arbeidskraft

I løpet av august ble det registrert 35 600 nye ledige stillinger på arbeidsplassen.no. Det tilsvarer 1 800 nye stillinger per virkedag. Sammenlignet med august i fjor ble det i år registrert 17 prosent færre ledige stillinger per virkedag. Antallet ledige stillinger er likevel fortsatt på et høyt nivå sammenlignet med årene før pandemien. Det ble lyst ut flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg (8 100), butikk- og salgsarbeid (4 300), samt reiseliv og transport (3 700) i august. Sammenlignet med august i fjor er det færre nye ledige stillinger innen alle yrkesgrupper, med unntak av undervisning. Nedgangen er størst innen barne- og ungdomsarbeid (-40 %), kontorarbeid (-33%), samt innenfor ingeniør- og IKT-arbeid (-30 %).

⁴ Fram til 2022 fordelte NAV arbeidssøkere etter høyeste påbegynte utdanningsnivå. Fra 2022 benytter NAV opplysninger fra SSB til å definere utdanning. Dermed bruker vi [definisjonen SSB bruker på utdanning](#). Se punkt 4.2.10 i [Om statistikken - Arbeidssøkarar - nav.no](#) for mer informasjon.

Spesielle forhold

Delvis ledige

En gjennomgang av data fra meldekortene de arbeidsledige sender inn til NAV, viser at om lag 18 prosent av de delvis ledige har arbeidet mer enn 35 timer i gjennomsnitt de siste to ukene. Andelen i august 2023 er på samme nivå som i august 2022. Dette vil både være personer som har skiftende arbeidstid og personer som er tilbake i arbeid, men som fremdeles sender inn meldekort. Antallet delvis ledige kan dermed være noe for høyt i statistikken til NAV. For nærmere forklaring om øvrige endringer, se [Om statistikken](#).

For nærmere forklaring om andre endringer, se [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#)

Arbeidsstyrke

Til og med 2021 har NAV benyttet arbeidsstyrketall basert på SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Fra 2022 ble dette endret til registerbaserte tall fra SSB, kombinert med tall på registrerte arbeidssøkere fra NAV. For arbeidsstyrken fordelt på yrke ble grunnlaget endret fra sysselsatte til lønnstakere. Dette fører blant annet til at arbeidsstyrken for yrkesgruppen «Jordbruk, skogbruk og fiske» blir for liten og ikke kan benyttes. Dette tallet er derfor stjernet ut i rapportene.

Se punkt 4.2.7 og kapittel 5 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for mer informasjon.